

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי כ"ח אדר ב' תשפ"ב | דף היומי בבלי: יבמות כד | דף הכולל: .
דף היומי בהלכה: מסעיף ז' עד סעיף י"א.
מוסר: חפץ חיים - כלל ד' אות א' עד אות ג'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער עבודת האלוקים פרק ט' והכין לך לצורכך שני יועצים' עד סוף פרק ט'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

הבטתי בארנקו של מרן זצ"ל, והוקסמתי... | "הנהג לא הסכים לפתוח לי את הדלת, זה מה שעשיתי"
מיד לאחר חזרת הש"ץ פרץ רבי נטע ציינווירט בבכי לעיני כל המתפללים | 2369

על דא ועל הא

"מרן הגר"ח זיע"א שלף בנוכחותי מספר פעמים
את ארנקו כדי להשתתף במגביות הצדקה של
קופות הצדקה וארגוני החסד השונים. הבטתי
בארנק, בכמה הזדמנויות שכאלו, והוקסמתי..."

יחס בין רצון לסדר | הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א

הארנק הפרטי של מורי ורבי מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל. למעלה מתשעים שנותיו של מרן הגר"ח זצ"ל היו גדושים באלפי אלפי דפי גמרא, ראשונים ואחרונים, בבלי וירושלמי, מדרשים ושות"ם, ספרי הלכה ואלפי ספרים (מרן זצ"ל עבר, לפחות במהירות, על כל ספר שמחבר תורני מביא לו). רבי חיים השיב במהלך השנים למאות אלפי מכתבים בכל חלקי התורה, ועם כל ים הטרדות האדיר המקיף אותו, צרותיהם של אלפי הפונים, בקשותיהם וטרחתם. נשאלת השאלה: כיצד מרן הגר"ח קניבסקי הצליח לעמוד בעומס? כיצד יהודי לומד בכל יום, בלי הפסקה, במשך עשרות שנים, בכל יום 8 דפי בבלי, 7 דפי ירושלמי, דף רמב"ם, דף בנ"ך ועוד "סדרים" בהרבה נושאים?! כיצד יהודי ישיש שכמותו המשיך לכתוב ספרים חשובים, להתייחס לכל פונה בנחת רוח, להתפלל על כולם, ליעץ, להגיב, לענות לעשרות מכתבים בכל ערב ולהחזיק מעמד, גופני ונפשי כאחד? בשביל זה, בין השאר, היה צריך לראות את סידור שטרות הכסף בארנקו של הגר"ח זיע"א.

לפני כמה שנים התקשר אלי תלמיד חכם יקר והציע ש"צריך לכתוב כעת, כשנשות ישראל מתחילות הנקיונות היסודיים לכבוד פסח, שכל הנקיונות האין-סופיים הללו אינם קשורים כלל ויקר לחמץ או ל"משהו חמץ". אנשים ונשים עובדים עד כלות הגוף והנפש על נקיונות של ארונות שאין בהם קשר לחמץ, במקומות גבוהים שהילדים לא מגיעים להכניס שם עוגיות. ובכלל, אנו הרי מפקירים ומבטלים את החמץ כעפרא דארעא. הגר"ח פ"ש שיינברג זצ"ל היה נוהג לומר בכל שנה שישנה מצוה גדולה יותר להגיע לליל הסדר נינוחים ורגועים, כדי שיהיה ניתן להקשיב לסיפור יציאת מצרים כהלכה ולהרבות בסיפור הניסים, מבלי להתעייף. השולחן ערוך פוסק שצריך להימנע מלאכול ולשתות הרבה בליל הסדר, כדי שנוכל לספר כמה שיותר את סיפור יציאתנו ממצרים, דבר שאינו מציאותו כאשר כולם סחוטים וממורטים", אמר האברך, והוא צודק מאד. אך אולי זהו דוקא הזמן להבין מהו סדר ומהו חשיבותו. אי אפשר שלא להבין שסדר הוא דבר חשוב, כשראינו את

סדרת שיחות על מידת הסדר. מספר שיחות של מוצאי שבת ב"קול תורה" יוחדו על ידו לנושא זה. הרב וולבה זצ"ל אמר אז כי העולם כולו מסודר לתפארת. העולם מורכב ממיליארדי חלקיקים, שכולם מסודרים לגמרי. אבני האטום הזעוריים ועד גופי השמים הענקיים כהשמש וכירח. הסדר, אמר הגר"ש וולבה, מעיד על רצון השולט בעולמו- רצונו של הקב"ה יתברך. העולם המסודר הוא הוכחה לקיומו של הבורא.

"גם בעולם הקטן, שהאדם צריך ליצור לעצמו בחייו, יש מקום ליחס זה בין סדר ורצון. אם אנו רואים אדם מסודר בעבודתו, אנו מבינים שהוא בעל רצון חזק. על האדם בלתי- מסודר נחרץ משפט: או שאינו רוצה לעבוד, או שרצונו חלש מכדי לסדר את עבודתו ועצמו. ואם בעבודה של דרך ארץ הדברים אמורים- אזי בעבודת ה' על אחת כמה וכמה. עבודה אמיתית לא תיתכן בלי סדר!" (עלי שור חלק ב' פרק י"ט, סדר).

אולי זהו חטטני ואישי מידי לכתוב על כך. אך "תורה היא וללמוד אני צריך". מרן הגר"ח זיע"א שלף בנוכחותי מספר פעמים את ארנקו, כדי להשתתף במגביות הצדקה של קופות הצדקה וארגוני החסד השונים. הבטתי, כמה פעמים, בארנק, והוקסמתי. כל שטרות הכסף היו מסודרים לפי שווים הממוני ושום שטר לא התערבב ב"צבע" של שטר אחר. שטרות של מאה לחוד, חמישים, עשרים, וכו'. הכל מסודר.

כי הגר"ח היה אדם מסודר. היה לו סדר בכל אחד מכמויות ה"סדרים" והחברות שלו. כתב ידו היה מסודר וראשו ומחשבותיו מסודרים. רבי חיים לא כתב בחול המועד, אזי הסדר החדש מאפשר לו לקבל יותר קהל. כל דבר ועניין הגיע אצלו בסדר מופתי, הספרים, הלימוד, המחשבה, וכן, אפילו סידור השטרות בארנק. גאון המחשבה, הדעת והמוסר רבי שלמה וולבה זצ"ל, מסר

פרשת השבוע

באיזה ימים מי שנולד לו בן או בת חייב לעלות לתורה? כיצד 'מקריבים' כיום קרבן יולדת? ואיזה 'חייב' של עליה לתורה קיים לעולם?

עליה זו היא 'חייב', דהיינו שחובה על הגבאי לקרוא לבעל לעלות לתורה; והוא קודם ל'חייבים' אחרים, למעט חתן ביום חופתו ובשבת 'שמזמרים לו', ובחור ביום שנעשה 'בר מצוה'. ואם לא עלה לתורה ביום זה, נותר ה'חייב' לעולם, וכדוגמת חובת הקרבנות - שאם לא הביאה אותם ביום הארבעים ואחד או השמונים ואחד, חייבת להביאם לאחר מכן, ונמשכת החובה לעולם, עד שתביאם.

ופסוק אחר בפרשתנו, קשור אף הוא ב'חייב' של עליה לתורה: "וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשׂוֹר עֶרְלָתוֹ". בשבת שלפני הברית - עולה אבי הבן לתורה, ויש נוהגים שעולה גם ביום הברית עצמה. ויש שנוהגים שגם המוהל והסנדק עולים לתורה, ויש שמכבדים אותם בהגבהת ספר התורה. כמו כן, בעלה של יולדת בת, כשחפץ לקרוא לבתו שם בעת העליה לתורה, כנהוג - כתבו הפוסקים שהוא 'חייב', ויתכן שקודם אף ל'חייב' של 'אהרצי"ט' באותו היום.

[ביאור הלכה קלו, א, ד"ה בשבת; ביאורים ומוספים דרשו, 9, 16, 17 ו'18]

בפרשתנו נאמרו דיני קרבנות היולדת: אשה היולדת בן, ממתנה ארבעים יום - שבעה המכונים 'ימי טומאה' ולאחריהם שלושים ושלשה המכונים 'ימי טהרה' - וביום הארבעים ואחד ללידה מביאה את קרבנות היולדת - עולה וחסאת. והיולדת בת, ממתנה שמונים יום - ארבעה עשר 'ימי טומאה' ושישים ושישה 'ימי טהרה' - וביום השמונים ואחד מביאה את קרבנותיה.

לאחר שבעוונותינו הרבים בטלו הקרבנות, הנהיגו חכמי הדורות שבעלה של היולדת יעלה לתורה כביכול 'במקום' הקרבת הקרבן; ויש שכתב שהעליה לתורה נחשבת כקרבן משום שהעולה נודב לצדקה לאחר העליה, כמקובל. בעבר נהגו שהבעל עולה לתורה בפעם הראשונה בה באה אשתו לבית הכנסת לאחר הלידה. ובנוסף, נהגו שהבעל עולה לתורה ביום הארבעים ואחד ללידת בן, וביום השמונים ואחד ללידת בת, שהם הימים בהם היתה אשתו צריכה להקריב את קרבנותיה, לו היה בית המקדש קיים.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

שאל הדרשן בבדיחותא את הגר"ח קניבסקי: "על מה מגיע לי יישר כח, על שכבר סיימתי?" אמר לו רבנו: "לא, אלא על כך שדיברת רק דברי חיזוק על הכשרות, ולא דיברת על הכשרות השניה שכנגד"

למחרת בשבת בבוקר בא אחד לרבנו ואמר לו שהולך לדבר עכשיו באיזה בית הכנסת, ובא לשאול לצורך הדרשה אם זה נכון שרבנו אמר כך וכך על הכשרות השניה. השיב לו רבנו: "ראשית זה לא נכון; שנית, למה לך כלל לדבר על הכשרות השניה? העיקר שתדבר דברי חיזוק על הכשרות שלנו, וא"צ כלל להזכיר את הכשרות השניה".

בגליון 'דברי שיח' בו מובא המעשה הנ"ל, הוסיף העורך הרב גולדשטוף בשולי הדברים: "שמעתי פעם ממרן הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל, שכל דיבור בענינים אלו, אף את"ל דליכא בהו לשון הרע מ"מ משחית בכך את הנפש העדינה".

וְצִנָּה הַכֶּהֵן וְלָקַח לְמִטְהַר שְׁתֵּי צַפְרִים חַיִּוֹת טְהוֹרוֹת (ויקרא יד ד)
 "לפי שהנגעים באים על לשון הרע, שהוא מעשה פטפוטי דברים..." (רש"י).

בספר 'מנחת תודה' מובא: פעם הוכרו על שבת חיזוק לכשרות [והיו דרשות בבתי כנסיות]. ת"ח אחד דרש בביהמ"ד לדרמן בליל שבת, ולאחר שסיים הדרשה אמר לו רבנו [מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א] "יישר כח".

שאל הדרשן בבדיחותא: "על מה יישר כח, שכבר סיימתי?" אמר לו רבנו: "לא, אלא יישר כח ע"ז שדיברת רק דברי חיזוק על הכשרות, ולא דיברת על הכשרות השניה שכנגד".

הוא היה מסיים ראשון, ומיד מסתובב אל הסטנדר ופותח את הספרי על הפרשה. ואז הוא אומר באמצע: "נו, בת שבע, אפשר לברך?" וסבתא אומרת: "לא, יש מרק". "אה, טוב", וממשיך ללמוד...

"חיינו בתוך בועה של שכניה": נכדו נאמן ביתו של רבן של ישראל זצוק"ל,

הרה"ג ר' יעקב ישראל קניבסקי שליט"א, בשיחה ראשונית ונרגשת על החיים בצלו של הסב הדגול | יחיאל סבר, 'במה'

עכשיו פשוט נחתנו לעולם המעשה ואנחנו מסתובבים אחורה ולא מאמינים שהיינו חלק מהדבר הזה.

אני מאמין שההרגשה הזאת תלך ותתעצם ככל שיחלוף הזמן והיא מקיפה את כל השטחים. בתורה זה פשוט כך, עמל התורה המופלג; גם במידות טובות, ביראת שמים, בדקדוק ההלכה, בבין אדם לחבירו.

מאז היותי ילד התרגלתי לחיות בצילו הגדול. אבי (הגאון רבי יצחק שאול שליט"א, בן הזקונים), היה מאוד קשור אליו באופן לא רגיל. לא שדיברו או נפגשו פעם או עשר פעמים ביום, אלא כל מהלך היום הכל יחד. אין יום בכל הזמן בלי סבא, החל מהתפילה בבוקר, הלימוד אחרי התפילה, אבא יושב לידו, ואני גדלתי ביניהם, כך בתפילה וכך בלימוד.

איך היה גדול הדור מתנהג אליך כסבא?

הוא היה הרבה יותר מסבא, כמו אבא שלנו גדול, ברמה שהייתי יושב לידו בתפילה כילד, הייתי צריך להצביע בסידור והיה בודק

הבית הגדול ברחוב רשב"ם 23 הומה אדם. המוני המנחמים אינם פוסקים מלבוא. לצד הבנים האבלים ניצב נאמן הבית, הנכד המסור הרה"ג ר' יעקב ישראל קניבסקי שליט"א, שעמד לצד סבו הגדול ושירתו נאמנה כל השנים בעזרה העצומה לכל בית ישראל. לבקשתנו, ניאות לשתף את קוראי 'במה' בתחושות והרגשות ביום שאחרי האסון הכבד לכל בית ישראל.

מה המחשבות שחולפות אצליך בימים האלו?

לפני כמה שנים, הגאון רבי חזקיהו יוסף שרייבר שליט"א, ת"ח גדול ובר סמכא, אמר לחתנו, שהוא דוד שלי: 'תגיד להם שכל יום ויום שהם יושבים אצל הרב ורואים את ההליכות שלו וסופגים את הדברים שלו, שיחרטו על לבם כל צעד ושעל, כל נקודה ונקודה, כי יבוא יום ולא יאמינו להם שהיה כזה יהודי'.

בימי השבעה שמענו כל כך הרבה דברים. אני מסתובב אחורה ולא מאמין שהייתי מטר ליד הדברים הללו שאירעו. היינו בתוך בועה של שכניה, של קדושה, של אטמוספירה רוחנית גבוהה,

מהסטנדר את הספרי על פרשת השבוע ללמוד את המדרש רבה, להמשיך ללמוד, ואז הוא אומר באמצע: 'נו, בת שבע, אפשר לברך?'... וסבתא הייתה אומרת: 'לא, יש מרק'... 'אה, טוב'... וממשיך ללמוד.

מגיע מרק, הוא שר את הזמירות במנגינות שלו, את כל הזמירות שאבא שלו היה שר. הוא הקפיד על כל הזמירות, גם בליל שבת וגם בסעודה בבוקר. את הזמירות אמר בלי לסחוב וגם בלי שום זיוף, מסיים לשיר את הזמירות וחוזר לספרי. ואז הוא שואל: 'נו, אפשר לברך?' סבתא אומרת 'לא, יש עוד עוף ובשר לכבוד שבת'... והוא יושב ולומד וזה מה שמעניין אותו. בין לבין הוא לומד, כל הזמן לומד, הוא מספיק לסיים את הספרי, מדרש רבה, תוך כדי הסעודה, בזמן שכולם פטפטו הוא כבר מסיים עוד דף ועוד דף. אלו דברים שאתה גדל עליהם, זה מה שמעניין בחיים, לא מעניין אותו שום דבר אחר.

האם מרן זצוק"ל הכיר את כל הנכדים?

רק את הנכדים שדיברו איתו בלימוד. יכול להיות נכד שלא מדבר איתו בלימוד והוא לא מכיר אותו, ופתאום מגיע חתן חדש למשפחה ומתחיל לדבר איתו בלימוד וסבא מכיר אותו. הלימוד זה מה שחשוב.

הרגשתם שהקרבה למען כל בית ישראל הייתה אולי על

חשבון המשפחה?

להיפך. סבא לא פספס אף שמחה משפחתית בגלל היותו מתמיד. את שתי הארוחות כל יום הקפיד לאכול רק עם הרבנית, לא משנה מה קורה. כמובן הארוחות היו קצרות, אבל רק עם הרבנית. בכל יום היה הולך לאחותו האלמנה לבית, כל יום! במוצאי צום היה לוקח עמו גם את הרבנית והיו שוברים את הצום בבית אחותו האלמנה. אין ויתורים.

היה מגיע לשמחות של כל בני המשפחה ולא מפספס כלום, לא שלום זכר ולא ברית. מגיע כמה זמן שצריך להיות, לעיתים גם זמן קצר מאוד, אבל הקפיד לבוא. כל הלימוד וההקרבה למען כלל ישראל לא הייתה על חשבון בני המשפחה כלל. לכל מה שצריך היה זמן.

(במה'. bama.org.il)

אם אני מתפלל כמו שצריך, ובברכת כהנים להיות מתחת לטלית שלו, ובתפילות השבת בשחרית ובמוסף מתפלל איתו; המשך בהתעניינות שלו מה למדו בחיידר; וכשעליתי לשיבה קטנה היה אומר לי: תשלח לי מכתבים ואענה לך תשובות, ואם לא הייתי שולח היה שואל - למה אתה לא שולח לי מכתבים?

לפני שבוע, בהשגחה מופלאה, התקשר אלי אברך שלמד איתי בחיידר ואומר לי: 'מצאתי משהו מעניין'. הוא הביא לי מכתב שהרב כתב לרב'ה שלי בכיתה ו' בתשב"ר, וכך כתוב בפתק: 'לכבוד הרב'ה, בחנתי בשבת את נכדי יעקב ישראל קניבסקי על מה שלמד במשך השבוע בתלמוד תורה וידע יפה מאוד וניכרת ההשקעה של הרב'ה'.

לא ידעתי מהמכתב הזה עד לפני שבוע, פעם ראשונה שראיתי את המכתב. אדם שלומד כל יום סדר יום מלא וגדוש שאדם מן השורה לא יכול ללמוד במשך חודש, ומקבל קהל וכותב ספרים ועונה לשבעים מכתבים ביום בממוצע, ואנשים כל הזמן ניגשים אליו - מצליח גם לא לשכוח את הדברים הקטנים האלה, לכתוב מכתב לרב'ה של הנכד. אלו דברים מדהימים וגדלנו לתוך זה. היום אנחנו מסתכלים על זה ולא מאמינים שהיינו בתוך הסיפור הזה.

האם היה נותן מוסר או גוער בנכדים והנינים?

על רוב הדברים הוא לא דיבר איתנו, ולא עשה מעצמו עסק, ראינו את המציאות הזאת בצורה כל כך ברורה שאלו הדברים החשובים בחיים. אף פעם לא נתן מוסר ולא צעק, אבל רואים סבא שהדבר שהכי מעניין אותו ללמוד, שום דבר אחר לא מעניין אותו חוץ מלימוד, אין ספר בבית שלא ידע היכן נמצא ומה כתוב בו מתחילתו ועד סופו, אין דבר כזה שלא היה עם ספר ביד. כל הזמן סביב תורה.

כל השבוע הסתובבו המוני בית ישראל בבית הצנוע, בשבת בעיקר הייתם בני המשפחה עם מרן זצוק"ל. איך הייתה נראית השבת במחיצתו?

שבת זו גם הייתה דוגמה איך הכל סבב אצלו סביב התורה. בליל שבת ישבנו איתו בסעודה, הוא יושב ומסתכל, עושה קידוש ואז נוטל ידיים. מביאים לשולחן את הדגים ובינתיים הוא מסיים ראשון כי הוא לא אוכל הכל, ומיד מסובב את הכיסא ופותח

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

הסטייפלר אמר לו: "סע עכשיו לירושלים, ותאמר לרופא: 'לא ניתוח, לא דחוף ולא פיקוח נפש!'... הבהור היה המום." "איך אמצא עכשיו רכב הנוסע לירושלים? וגם אם אמצא, איך אהיין לומר לו דברים כה חריפים!?!". אך הסטייפלר האיין בו: "וכי אין לך אמונת חכמים!?!"

מאוצרותיו של הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל

ועמליה, ולעשות כל אשר יגזרו עליהם, וממשלתם עליהם כממשלת הבורא ברוך הוא!"

כוחם של גדולי ישראל

רבי שלום שבדרון זצ"ל סיפר לי שכשהיו באים אל האדמו"ר ה"שר שלום" מבעלזא זצ"ל, ומספרים לו על חולה, הוא היה מתאים לכל איבר את המצוה השייכת לו, ואומר לפונים: "אם כואב לחולה איבר פלוני, תלמדו היטב את הלכות מצוה פלונית. וכשכל בני המשפחה ילמדו את ההלכות, תהיה רפואה לאותו איבר חולה!".

זהו כח התורה שפועל ביולוגית על גוף האדם - חיות האיברים נקבעת לפי התורה.

סיפר לי יהודי שגר בשיכון הרבנים ברוממה, שבשנת תשל"ז, בהיותו בחור ישיבה, הוא סבל מבעיות גב קשות. לאחר כל מיני נסיונות טיפול שלא עזרו במאומה, הוא הלך להתיעץ עם רופא מומחה, שקבע כי עליו לעבור ניתוח בחוט השדרה באופן דחוף ביותר, והענין גובל בפיקוח נפש. הרופא המומחה הציע לבצע את הניתוח בעצמו, באופן פרטי, תמורת סכום לא מבוטל של עשרת אלפים דולר!

הפגישה נערכה בשעת ערב מאוחרת בקליניקה של הרופא באחד מבתי החולים בירושלים. הבהור שמע את הבשורה הקשה, והחליט לנסוע באופן מידי לסטייפלר ולשטוח בפניו את הדברים. בסמיכות לשעה שתיים עשרה בלילה, הגיע הבהור לסטייפלר, וחזר בפניו על דברי הרופא. "ניתוח דחוף, פיקוח נפש"... הסטייפלר שמע את הדברים ואמר: "סע עכשיו חזרה לירושלים, ותאמר לרופא: 'לא ניתוח, לא דחוף ולא פיקוח נפש!'... מה שכן דחוף הם עשרת אלפי הדולר שהוא צריך כדי לצאת לטיול בחוץ לארץ עם אשתו... את זה הוא רוצה לעשות על הגב שלך... אבל בכל מה שנוגע לניתוח, אפשר להמתין עוד חצי שנה ולראות מה יהיה המצב".

הבהור היה המום "איך אמצא עכשיו רכב הנוסע לירושלים? וגם אם אמצא רכב, מן הסתם הרופא כבר לא ימצא בבית החולים. וגם אם אמצא אותו, איך אהיין לומר לו דברים כה חריפים!?!".

אך הסטייפלר האיין בו: "וכי אין לך אמונת חכמים!?!". הבהור צעד לעבר התחנה בתקוה לתפוס את האוטובוס האחרון, כאשר לפתע עצרה לידו מכונית ונהגה הציע לו טרמפ לירושלים... כשהגיעו לכניסה לעיר, שאל אותו הנהג להיכן הוא

הצדיקים שולטים על מערכות השמים והארץ בכח התורה. כך מבאר רבנו נסים את דברי חז"ל (פסחים נ ע"ב) הדורשים את מאמר הכתוב: "כי גדול מעל שמים חסדך" (תהילים קח, ה) על לומדי תורה לשמה, כלומר: על ידי התורה ניתן להם כח "מעל שמים", דהינו מעל מערכות הטבע! וזהו שאמר אנטונינוס לרבי (עבודה זרה י ע"ב): "ידענא דזוטי דאית בכו מחיה מתיים", כלומר: התנא בדרגה הכי קטנה מסוגל להחיות מתיים.

הכח והסמכות שניתנו לגדולי התורה אינם רק הלכתיים. אם ניתנה בידם הסמכות לעבר חודשים או שנים, הדבר לא מסתכם רק בכך שבסמכותם לקבוע שיש חודש אדר נוסף, ויום ט"ו הוא פורים ולא פסח, ומותר לאכול בו חמץ, אלא שעל ידי קביעה זו בכוחם לשנות את מערכות הטבע והבריאה.

מסוד ה' ליראיו

אני מכיר יהודי, יליד רומניה, שרצה לעלות עם בני משפחתו ארצה. הוא שמע שהשלטונות נותנים, ביתר קלות, אשרות יציאה לרבנים. לפיכך, על אף שהיה בן תשע עשרה בלבד, הוא הצהיר כי הוא מוסמך לרבנות. אלא שהתוצאה היתה הפוכה משציפה. השלטונות נתנו אשרות לכל בני משפחתו מלבדו. הם טענו שיש צורך שישארו רבנים ברומניה. וכך הוא נותר שם לבדו, תקוע, חודש אחר חודש, ולא ידע מה ביכלתו לעשות. היה לו גיס, תושב בני ברק שהלך כמעט כל יום ל"חזון איש". והוא ביקש ממנו שיבקש מה"חזון איש" שיפעל למען שחרורו.

יום אחד פנה ה"חזון איש" אל גיסו של הבהור שנתקע ברומניה, ואמר לו: דע לך כי הפספורט של גיסך כבר מוכן במשטרה כבר למעלה מחודש. דא עקא, הם מחפשים אחריו כדי לתת לו אותו, אך הוא רואה שהמשטרה מחפשת אחריו ובורח ממנה... שלח לו טלגרמה שלא יפחד, אלא יגיע למשטרה כדי לקחת את הפספורט..."

האיש הזדרז להודיע לגיסו את תוכן דברי ה"חזון איש". ואכן כאשר הבהור הגיע למשטרה, אמרו לו: "היכן היית? אנחנו מחפשים אותך כבר כמה ימים כדי לתת לך את הפספורט..." ואני שואל: מהיכן אמור ה"חזון איש" לדעת שהפספורט של אותו יהודי כבר מוכן? האם יש לו קשר סמוי במשטרת רומניה?! אלא שזה כח התורה!

"שהתנה ה' על כל מעשה בראשית להיות כפופים לתורה"

צריך להגיע, ובאורח פלא התברר כי גם פניו מועדות לאותו כיוון. וכך הוא הביא את הבחור עד פתח בית החולים. הבחור שאל את האחיות, האם הרופא עדין נמצא בבית החולים, והופתע לשמוע כי במקרה התבצע ניתוח דחוף, שהרופא היה חייב להיות נוכח בו, ובעוד דקות ספורות הוא אמור לצאת מחדר הניתוחים. בשעה שלוש לפנות בוקר, יצא הרופא מחדר הניתוח, ונדהם לראות את הפצינט שלו יושב וממתין. "מה אתה עושה כאן

בשעה כזאת?" שאל בפליאה.

הבחור אזר אומץ, וחזר באזני הרופא על דברי הסטייפלר מילה במילה. הרופא היה המום, טפח על ראשו וקרא: "אוי ואבוי לי, אוי ואבוי לי, חזור בבקשה לסטייפלר, ואמור לו כי אני מבטיח שלא אעשה זאת שוב. ולהבא אשתדל לקבל החלטות נכונות, אך ורק מתוך שיקול דעת מקצועי, ולא מתוך נגיעות אישיות"... (מתוך הספר 'אריה שאג')

קול העם

השמים כבר נצבעים בצבעי בין הערביים, השמש מתקדמת, ומאין יבוא עזרי? רק ה' יכול לעזור לי. פניתי בתפילה להקב"ה: אני רוצה להתפלל מנחה בזמן, במניין. אנא, אתה כל יכול, עזור לי...

התפילה שלפני התפילה

הוא יכול לעזור לי. פניתי בתפילה לקב"ה וביקשתי: אני רוצה להתפלל מנחה בזמן, במניין. אנא, אתה כל יכול, תעזור שאוכל להתפלל.

עוברת דקה, והנה, מצד ימין של האוטובוס עומד עוד אוטובוס שתקוע בפקק. שני הנהגים של האוטובוסים הפקוקים מוצאים את עצמם אחים לצרה. הם מבקשים לשוחח זה עם זה, ולשם כך הנהג פותח את דלת האוטובוס.

ברגע שאני מבחין בכך, אני משתחל במהירות מבעד לדלת הפתוחה ויוצא לכיוון בית הכנסת הסמוך. ברוך ה', הספקתי מנחה בזמן ובמניין.

(גיליון השגחה פרטית)

מספר ר' יעקב מירושלים: נסעתי באוטובוס בתוככי העיר ירושלים. תכננתי להגיע ליעדי הרבה לפני השקיעה, אך הקב"ה סובב את האוטובוס כך, שהוא הזדחל לו בתוך כבישים פקוקים. השעון עשה את שלו, וכאשר נותרו חמש עשרה דקות לשקיעה, הבנתי שאני זקוק לישועה כדי להתפלל מנחה במניין. בסמוך למקום עמדו של האוטובוס היה בית כנסת. ביקשתי מהנהג שיפתח לי את הדלת כדי שאוכל לרדת, אך הנהג טען שאסור לו לעשות זאת. החוק אומר שרק בתחנה אפשר להוריד נוסעים, ואם תופסים אותו עובר על החוק הוא צפוי לקנס. אני עומד ועיניי כלות. השמים כבר נצבעים בצבעי בין הערביים, השמש מתקדמת, ומאין יבוא עזרי? עזרי מעם ה'. רק

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

הנשאל בענייני שידוך - האם מותר לו לספר על חסרונות שגם הוא עצמו נגוע בהם?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

עוד הביאו בביאורים ומוספים, לענין שידוכים וכדו', האם מותר לנשאל לספר על חסרונות שגם הוא עצמו נגוע בהם [כגון המברר אם בחור מסוים מתפלל במנין, והמספר עצמו אינו מתפלל במנין] - יש שכתבו (שיעורי עיון, שיעורים בחפץ חיים) שאין איסור בדבר, כיון שאין מבאיש את ריחו ברבים, אלא מספר לאותו אדם הנצרך לזה [וכן מוכח ממה שלא הזכיר הח"ח תנאי זה בהלכות רכילות]. ואדם המפחד להוכיח את חברו על עבירה, מחמת שייענש על התוכחה אם יעבור בעצמו על אותה עבירה, דעת הגר"ח קניבסקי (לרעך כמוך, תוכחה, עמ' 345) שאין לו לחשוש, מפני שאינו נענש אלא אם מכלימו בשעת התוכחה [כגון בענינו, שמפרסם הדבר ברבים]. ויש שכתב (לרעך כמוך שם עמ' 131), שבאופן שצריך להוכיחו בתוכחה שיש בה הכלמה כדי למונעו מעבירה, ומפחד לעשות כן, ימצא שליח שיוכיח במקומו.

אחד התנאים בהם מותר לספר לשון הרע לתועלת, מוזכר בסעיף הנלמד היום (כלל י' סעיף ג'), שהמספר לא יהיה נגוע באותו חטא עצמו. כי אם גם הוא עובר על חטא זה, נמצא שאין כוונתו בסיפורו לתועלת, אלא לבזות את הנידון ולשמוח לאידו. בביאורים ומוספים מביאים, כי סייג זה הוא לאו דווקא אם המספר עובר באותו חטא בעצמו, אלא שייך גם אם רגיל ח"ו לעבור איסורים אחרים דומים, וכמעשה שהיה אצל החזו"א, שמישהו שאלו האם מותר לספר לשון הרע על מומר לעבור על עבירה דרבנן [כגון השתמשות בחשמל שנוצר באיסור בשבת], ואמר החזו"א (הובא במעשה איש ח"ב עמ' ר) בתוכחה לשואל - "וכי זה שרוצה לדבר, בטוח בעצמו שאינו עובר על איסורי דרבנן?", וציין לדברי הרבינו יונה המובאים כאן בח"ת. ומבואר שא"צ שהמספר יעבור דווקא על אותו איסור.

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדרך היומי

מדוע מדגיש רב ששת שרב אמר דברים מסוימים מתוך שינה?

יבמות דף כד

כי ניים ושכיב רב אמר להא שמעתא

נשנים במחשבתו בחלומו. כך מספרת הגמרא שכאשר הקיסר דרש מרבי יהושע בן חנינא שידיע לו על מה הוא יחלום בלילה, צפה עבורו רבי יהושע חלום ביעותים, ואכן, לאחר שהמלך חשב במשך כל היום על החלום הנורא, הוא אכן חלם עליו.

עתה, ניתן להבין את כוונת רב ששת, שאמר, כי אם רב חלם על כך בלילה, ככל הנראה הוא גם חשב על כך ביום. ואם בכל זאת הוא לא הורה הלכה זו בבית המדרש, כאשר היא חלפה בראשו, אות הוא שהוא עצמו עדיין לא החליט כן להלכה, ועל כן מותר להקשות על כך...

(מאורות)

פעמים רבות, כך גם בסוגייתנו, כאשר רב ששת רוצה לערער על דבריו של רב הוא מקדים ומתבטא במילים "כי ניים ושכיב רב אמר להא שמעתא". דהיינו: דברי רב אלו נאמרו בשנתו ותוך כדי חלומו.

דבריו אלו של רב ששת טעונים הבנה, שהרי אף אם רב חלם על כך בחלום הלילה, הרי יש לכך חשיבות רבה, ומדוע רב ששת השתמש בעובדה זו כדי לערער את דבריו?

שמענו לבאר זאת באופן נפלא: בגמרא במסכת ברכות (נד/א) נאמר, כי אין מראין לו לאדם בחלומו אלא ממה שהרהר במשך היום שחלף. כלומר, מחשבותיו והרהוריו של האדם במשך היום,

חלוק שיש בתחתיתו ארבע כנפות - האם הוא חייב בציצית?

הסגור של הבגד. ולדוגמה: אם אורך הפתחים הוא 15 ס"מ, ואורך החלק הסגור שמתחתם הוא 20 ס"מ, צריך שהחלק הפתוח אשר מתחת לחלק הסגור יהיה באורך של 36 ס"מ לפחות. ובגד שחצי אורכו פתוח וחצי אורכו סגור, חייב בציצית מספק, אך אין לברך על לבישתו; וראה להלן בנוגע ליציאה עם בגד זה בשבת ברשות הרבים.

[שו"ע י, ז, ומשנ"ב כה; וראה ביה"ל ד"ה רובו פתוח]

בגד העשוי כצורת 'טלית קטן' המצויה בימינו, אך בחלקו הוא סגור מן הצדדים כמו חלוק, ובחלקו הוא פתוח - אם הוא סגור לרוב אורכו, הריהו פטור מציצית; ואם הוא פתוח ברובו, חייב בציצית.

ואם יש פתחים בחלקו העליון כדי להוציא בהם את הידים, כדוגמת אפודה, ומתחת לפתחים אלו מתחיל החלק הסגור כנ"ל, והחלק הפתוח הוא למטה - הפתחים נחשבים כחלק מחלקו

בגד ציצית שצדדיו מחוברים בכפתורים לכל אורכם - האם הוא כשר?

בשני צידי הבגד לולאות, וקושרים אותן זו לזו בקשר חזק, יתכן שהבגד נחשב כסגור. ומי שהולך עם ה'טלית קטן' מעל לבגדיו, והוא סגור בחלקו, צריך להקפיד שהרוב הפתוח יהיה ניכר, כדי שלא יחשדוהו שמברך עליו את ברכת הציצית לבטלה.

[שו"ע י, ח, משנ"ב כט, וביה"ל ד"ה רובו, וד"ה משום; ביאורים ומוספים דרשו, 21]

בהמשך לאמור: בגד ששני צידיו מחוברים זה לזה בקרסים שאינם כפופים, אשר נפתחים בקלות, או בכפתורים - אינו נחשב לסגור, וחייב בציצית. וכמו כן, החוגר חגורה מסביב למותניו ומהדק אותה, כך שהיא מצמידה את שפתות בגד הציצית זו לזו - אין זה נחשב שצידי הבגד מחוברים זה לזה.

אולם, בגד ששני צידיו מחוברים בקרסים כפופים המהודקים בחוזקה, ואינם נפתחים בקלות, נחשב כסגור. וכמו כן, אם יש

האם מותר לצאת בשבת לרשות הרבים עם בגד שספק אם הוא חייב בציצית?

ובגד שספק אם הוא חייב בציצית, וקשרו חוטי ציצית - לדעת השולחן ערוך, אסור לצאת עמו בשבת לרשות הרבים. ויש שתמהו על כך, שהרי החוטים נצרכים לבגד מספק, ומדוע אינם נחשבים כחלק ממנו. ויש שפירשו, שאף השולחן ערוך אינו מחמיר אלא במקרה שיש כוונת בעלי הבגד לשנותו בעתיד למצב שבו יתחייב בציצית בוודאות.

[שו"ע י, ז, ומשנ"ב כז (עם הרחבה); ביאורים ומוספים דרשו, 20]

בגד הפטור מציצית שקשרו בו חוטי ציצית, אסור לצאת עמו בשבת לרשות הרבים, כיון שהחוטים אינם טפלים לבגד, ואינם נחשבים כחלק ממנו. אבל בבגד החייב בציצית, נחשבים חוטי הציצית כ'נוי' לבגד, ומותר להוציאם לרשות הרבים ככל קישוט אחר המחובר לבגד, שהוא טפל לבגד ונחשב כחלק ממנו, וממילא דינו כדין הבגד, שמותר ללבושו ולצאת עמו לרשות הרבים.

* בגד שיש בו ארבע כנפות, וקיפלוהו ותפרוהו מכל עבריו - יש לקשור את חוטי הציצית בכנפות שנוצרו לאחר הקיפול, ולא במקום הכנפות שהיו טרם הקיפול.
* בגד אשר מחמת אורכו אינו ראוי ללבישה כמות שהוא, וניתן ללובשו רק כשהוא מקופל - נחלקו הפוסקים אם הוא חייב בציצית.
* בגד בן ארבע כנפות, שקשורים בו חוטי ציצית כהלכתם - הקושר בו חוטי ציצית נוספים במטרה לקיים בהם את המצוה, עובר על איסור 'בל תוסיף', וכל החוטים פסולים.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם צריך להחליף את הפתילות בכל יום מימי החנוכה?

בליל המחרת. אולם, את הפתילות אין צורך להחליף בכל יום למרות שראשן מפוחם, משום שאדרבה, באופן זה הן נוחות יותר להדלקה. ויש שכתבו, שאף את הפתילות יש להחליף בכל יום, כזכר לנס שהתחדש בכל יום, וכזכר לנרות שבמקדש אשר החליפו את פתילותיהם בכל יום.

[שו"ע תרעג, ד, ומשנ"ב כח רלא; ביאורים ומוספים דרשו, 41, 43 ו'44]

ראוי לכל אדם לטרוח במידת האפשר, ולהכין לעצמו חנוכיה יפה, בזיכר ימים, ונרות יפים, לקיום מצות הדלקת נר חנוכה. ופוסקים רבים כתבו, שראוי להדר ולהדליק בכלי זהב וכסף. ויש שנהגו להדליק בפתילות עבות, כדי להגדיל את אורן, לכבוד המצוה.

ויש שכתבו, כי המדליק נרות חנוכה בבזיכי זכוכית, והם הושחרו מפיה הנרות, צריך לנקותם לפני השימוש החוזר בהם

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

הלוח היומי

כ"ה באדר ב' | רבי אברהם הכהן פימינטיל זצ"ל, מהמבורג, בעל מנחת כהן

יום זה הוא יו"ט במגילת תענית על שבו התבטלה גזירת השמד של אדריאנוס קיסר (מג"ת י"ב). ביום זה חוגגים יהודי מצרים את 'פורים מצרים' על הריגת הצורר מושל מצרים אחמד פחה, שר"י, ובו קוראים את מגילת הנס כפי שמובא ב'נחל מצרים'.

יארצייט:

תנ"ז: רבי אברהם הכהן פימינטיל זצ"ל, מהמבורג, בעל מנחת כהן.
תקע"ג: רבי צמח ב"ר סעייד הכהן (אברי"ש) זצ"ל, מחכמי ג'רבה, בעל בנין אבות, תרומת הדשן, חולת אהבה, צפנת פענח, מדרש הגדה ועוד. בשם משפחתו מוזכר שמצאצאי רבי ישמעאל כה"ג הוא. (אני בן רבי ישמעאל).
תשכ"ב: רבי שמואל ב"ר יצחק אבן-דנאן זצ"ל, הדרשן מפאס, בעל לשד השמן, דשנת בשמן ועוד.
תשל"ט: רבי אשר מאיר ב"ר שמואל זליג שולמן זצ"ל.

הגר"נ ציינורט פרץ בבכי לעיני כולם

בנו של הגה"ח רבי נטע ציינורט סיפר: מעולם לא ראיתי את אבי בוכה מלבד פעמיים, פעם אחת כשהאדמו"ר מבויאן נפטר, ופעם באמצע שנת האבלות על אמו, הוא היה שליח ציבור, ולאחר 'שמונה עשרה' הוא פרץ בבכי קורע לב לתדהמת כל המתפללים. התברר כי בעת שהקריא את ברכת כהנים הוא אמר בטעות פעמיים את שם ה'...

(נטיעה של שמחה חלק טז עמ' ו)

קודם אמירת ברכה, נשתדל להתבונן האם אנו צריכים עתה לברך, ואיזו ברכה עלינו לברך, ובכך נינצל פעמים רבות מברכה לבטלה

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il